

Dr Małgorzata Stec

Zakład Statystyki i Ekonometrii

Uniwersytet Rzeszowski

Znaczenie funduszy pomocowych Unii Europejskiej dla spójności społeczno-gospodarczej polskich regionów

WPROWADZENIE

Unia Europejska obejmuje kraje o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego, co stanowi poważną barierę w osiągnięciu zasadniczego celu integracji, jakim jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy całej organizacji. Zmniejszaniu dysproporcji rozwojowych oraz wyrównywaniu poziomu życia w poszczególnych regionach UE, a tym samym osiągnięciu większej spójności społeczno-gospodarczej sprzyja prowadzona przez UE polityka regionalna. Najbardziej znanymi i pełniącymi największą rolę instrumentami polityki regionalnej UE są Fundusze Strukturalne i Fundusz Spójności. Ich zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek regionów UE oraz spójności społecznej i gospodarczej Wspólnoty jako całości.

Z dniem 1 maja 2004 roku Polska stała się członkiem Unii Europejskiej. Od tego momentu uzyskała prawo do korzystania z Funduszy Strukturalnych oraz Funduszu Spójności tej organizacji. Dzięki nim Polska ma ogromną szansę modernizacji gospodarki oraz rozwoju kapitału ludzkiego, a tym samym podniesienia międzynarodowej konkurencyjności.

Celem artykułu jest przedstawienie skali i zakresu pomocy finansowej Unii Europejskiej dla polskich regionów oraz jej wpływu na ich spójność społeczno-gospodarczą. Etapy realizacji celu obejmują:

- omówienie ogólnych założeń polityki spójności UE na lata 2000–2013 oraz jej instrumentów finansowych,
- ocenę realizowanej polityki spójności w Polsce w przekroju województw w latach 2004–2006,
- ocenę pierwszych lat realizacji polityki spójności w województwach w Polsce w perspektywie finansowej 2007–2013.

OGÓLNE ZAŁOŻENIA POLITYKI REGIONALNEJ UNII EUROPEJSKIEJ NA LATA 2000–2013

Podstawowym celem polityki regionalno-strukturalnej, współcześnie definiowanej coraz częściej jako polityka spójności jest oddziaływanie w kierunku zmniejszenia różnicowań w poziomie rozwoju gospodarczego pomiędzy bogatymi i biednymi obszarami Europy. Poprawa w zakresie spójności społecznej polega na zmniejszaniu się różnicowań regionalnych w jakości kapitału ludzkiego [Duczkowska-Piasecka, 2009, s. 149–150].

W latach 2000–2006, ramach polityki strukturalnej Unii Europejskiej wytyczono następujące cele działania [Pietrzyk, 2002, s. 142–143]:

Cel nr 1. Promowanie rozwoju i niezbędnych do tego celu dostosowań w regionach opóźnionych w rozwoju. Głównym kryterium uznania obszaru za uprawniony do korzystania z pomocy w ramach tego celu jest PKB na mieszkańca niższy od 75% średniej dla UE, a także tereny niedostatecznie zaludnione, obszary peryferyjne oraz o szczególnie wysokiej stopie bezrobocia.

Cel nr 2. Wsparcie przekształceń ekonomiczno-społecznych w regionach z problemami strukturalnymi. Obejmuje on wszystkie regiony przemysłowe i miejskie nie kwalifikujące się do wsparcia w ramach Celu nr 1, mające szczególne problemy z restrukturyzacją, także upadające tereny rolnicze oraz tereny uzależnione od nierozwojowego rybołówstwa.

Cel nr 3. Wsparcie dla adaptacji i unowocześnienia polityki regionalnej, systemów edukacyjnych, szkoleniowych oraz zatrudnienia. Obejmuje działania służące wprowadzeniu polityki regulującej zatrudnienie, oświatę i szkolenie na obszarach nie objętych dwoma poprzednimi celami.

Funduszami Strukturalnymi w latach 2000–2006 były: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) oraz Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa (FIWR). Ogólna suma Funduszy Strukturalnych na lata 2000–2006 (195 mld euro), pomniejszona o kwoty przeznaczone na Inicjatywy Europejskie oraz inne specjalne przedsięwzięcia została podzielona pomiędzy priorytetowe cele następująco: **Cel nr 1** – 139,9 mld euro, tj. 69,7% (w tym na pomoc przejściową 4,3 mld euro), **Cel nr 2** – 22,5 mld euro, tj. 11,5% (w tym na pomoc przejściową 1,4 mld euro), **Cel nr 3** – 24,05 mld euro, tj. 12,3%.

Celem Funduszu Spójności jest pomoc krajom o poziomie rozwoju niższym od przeciętnego w Unii Europejskiej (PKB *per capita* poniżej 90% średniej UE) w dostosowaniu ich gospodarek do wymogów Europejskiej Unii Monetarniej. Otrzymują one środki finansowe na kapitałochłonne inwestycje infrastrukturalne w transporcie i ochronie środowiska. Budżet funduszu w latach 2000–2006 wy-

nosił ok. 18 mld euro, a całość wydatków na cele strukturalne (Fundusze Strukturalne i Fundusz Spójności) w okresie 2000–2006 daje sumę 213 mld euro [Grabowski, 2008, s. 178–179].

Okres 2007–2013 przyniósł zmiany w polityce regionalnej, której głównym celem stała się spójność poszerzonej Wspólnoty. Aby to osiągnąć, UE zdefiniowała nowe priorytety w polityce regionalnej, a ogólną sumę środków na politykę spójności w tym okresie wynoszącą 308,041 mld euro podzielono następująco [Bajko, Jóźwik, 2007, s. 24–28; *Polska i jej fundusze*, 2009, s. 5]:

1. Konwergencja – cel ten jest ukierunkowany na przyspieszenie konwergencji najslabiej rozwiniętych państw członkowskich i regionów. Zadania te realizowane są za pomocą EFRR, EFS oraz FS, na które przewidziano 251,163 mld euro, czyli 81,54% wszystkich wydatków w ramach funduszy strukturalnych,
2. Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie – cel ten jest ukierunkowany na zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności regionów oraz zatrudnienia. Zadania te realizowane są z EFRR i EFS, na które przewidziano 49,127 mld euro, czyli 15,95% środków na cele polityki spójności,
3. Europejska Współpraca Terytorialna – umacnianie współpracy na poziomie transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym. Działania finansowane są z EFRR, a środki na ten cel wynoszą 4,450 mld euro, czyli 2,52% wszystkich funduszy na politykę spójności.

Polityka spójności na lata 2007–2013 realizowana jest więc dzięki dwóm Funduszom Strukturalnym, tj. Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego, Europejskiemu Funduszowi Społecznemu oraz Funduszowi Spójności. Środki przeznaczone na rozwój obszarów wiejskich i rybołówstwo, tj. Europejski Fundusz Rolnictwa i Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Rybacki wyłączono z puli środków Funduszy Strukturalnych i przesunięto do Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej.

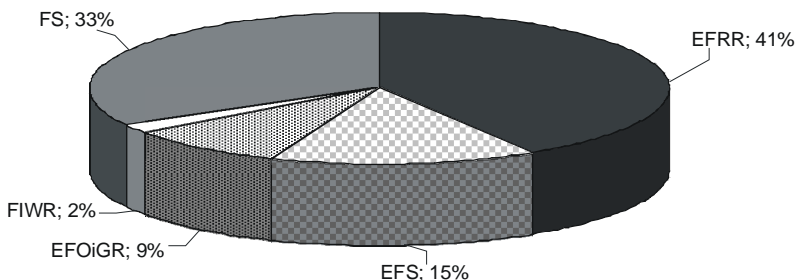
Oprócz funduszy istnieją inicjatywy wspólnotowe, tj.:

- JASPERS – jest to wsparcie udzielone potencjalnym beneficjentom projektów indywidualnych o charakterze infrastrukturalnym, które zostały zgłoszone przez instytucję zarządzającą programem operacyjnym. Do wsparcia kwalifikują się projekty duże, czyli takie, których całkowita szacunkowa wartość wynosi co najmniej 25 mln euro w sektorze środowiska oraz 50 mln w pozostałych sektorach,
- JESSICA – celem tej inicjatywy jest wspieranie inwestycji służących zapewnieniu zrównoważonego rozwoju w miastach,
- JEREMIE – jej celem jest poprawa wykorzystania oraz zwiększenie efektywności środków przeznaczonych na wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w ramach funduszy strukturalnych [*Fundusze europejskie*, (http)].

REALIZACJA POLITYKI SPÓJNOŚCI W POLSCE W LATACH 2004–2006

Po wstąpieniu do Unii Europejskiej w 2004 roku, Polska została w całości objęta Celem 1 polityki spójności, którym jest wspieranie rozwoju i strukturalnego dostosowania regionów słabo rozwiniętych (o poziomie PKB na mieszkańca, wynoszącym mniej niż 75% średniej PKB na mieszkańca dla wszystkich regionów państw UE). W latach 2004–2006 przewidziano dla Polski 12,8 mld euro (w cenach z 2004 roku), w tym 8,6 mld euro w ramach Funduszy Strukturalnych i 4,2 mld euro w ramach Funduszu Spójności.

Podział tych środków między poszczególne fundusze przedstawia rys. 1.

Rysunek 1. Podział środków przeznaczonych na osiągnięcie celów wspólnotowej polityki strukturalnej w Polsce w latach 2004–2006

Źródło: [Ładysz, 2008, s. 192].

Dokumentami programowymi na lata 2004–2006, określającymi cele i główne kierunki wydatkowania środków UE były [NPR 2004–2006, 2009, s. 5]:

1. Narodowy Plan Rozwoju (NPR) – zawierający priorytety rozwoju kraju oraz strategię wykorzystania funduszy strukturalnych i innych środków polityki regionalnej UE,
2. Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) – dokument przyjęty przez Komisję Europejską, po dokonaniu oceny NPR, zawierał strategię i priorytety działań finansowanych z funduszy strukturalnych UE i państwa członkowskiego, ich cele szczegółowe, wielkość przyznanego wkładu funduszy i innych środków finansowych,
3. Programy Operacyjne – za ich pośrednictwem rozdysponowane zostały kwoty przeznaczone na wdrożenie zapisów PWW. Były to następujące programy: Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw – 1251,1 mln euro, Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich – 1470 mln euro, Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwój Obszarów Wiejskich – 1192,7 mln euro, Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb – 201,8 mln euro, Sektorowy Program Operacyjny Transport – 1163,4 mln euro,

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju (EFRR – 2530,4 mln euro, EFS – 438,4 mln euro), Program Operacyjny Pomoc Techniczna – 28,3 mln euro.

Wielkość wsparcia z Funduszu Spójności w równym stopniu dla obydwu sektorów, tj. projektów w zakresie transportu i środowiska wynosiła 4178,6 mln euro. Oprócz tego Polska korzystała ze środków dwóch Inicjatyw Wspólnotowych: EQUAL (promocja równości szans kobiet i mężczyzn – alokacja 133,9 mln euro), INTERREG III (przygraniczna, transnarodowa i międzyregionalna współpraca gospodarcza regionów – alokacja 221,36 mln euro).

Wartość dostępnej alokacji dla Polski na lata 2004–2006 stanowiła 6% wszystkich środków w ramach polityki spójności UE na lata 2000–2006 oraz prawie połowę przyznanych państwom, które przystąpiły do UE w 2004 roku.

W ramach programów unijnych perspektywy finansowej 2004–2006, dofinansowanie w Polsce uzyskało 88,7 tys. projektów o wartości wkładu UE przekraczającej 58 mld zł. Najwięcej powstało ich w województwie mazowieckim (13 551), a wartość unijnego dofinansowania wyniosła 9,5 mld zł. Drugie miejsce pod względem wysokości dotacji zajęło województwo śląskie (7,4 mld zł), trzecie zaś dolnośląskie (5,1 mld zł). Najniższe wsparcie UE spośród województw Polski uzyskały: opolskie (1,1 mld zł), podlaskie i świętokrzyskie (po 1,3 mld zł) oraz lubuskie (1,4 mld zł) (tabela 1).

Tabela 1. Liczba podpisanych umów (ogółem) oraz wartość wsparcia finansowego UE dla województw Polski w perspektywie finansowej 2004–2006 (stan na dzień 30.06.2010)*

Lp.	Województwo	Liczba podpisanych umów o dofinansowanie	Wartość wsparcia UE w mld zł	Wartość wsparcia UE na 1 mieszkańca w zł
1	Dolnośląskie	4167	5,1	1765,99
2	Kujawsko-pomorskie	5469	2,5	1190,02
3	Lubelskie	8796	2,3	1044,26
4	Lubuskie	1876	1,4	1401,84
5	Łódzkie	6539	3,4	1349,62
6	Małopolskie	5102	3,1	941,73
7	Mazowieckie	13551	9,5	1827,32
8	Opolskie	2418	1,1	1049,82
9	Podkarpackie	3662	2,1	994,65
10	Podlaskie	5417	1,3	1065,10
11	Pomorskie	5889	3,3	1505,57
12	Śląskie	4441	7,4	1583,46
13	Świętokrzyskie	4132	1,3	1024,04
14	Warmińsko-mazurskie	3721	2,1	1498,25
15	Wielkopolskie	8724	4,5	1323,66
16	Zachodniopomorskie	4618	3,3	1953,08
17	Polska ogółem	88657	58,3	1529,72

* w 2011 r. nastąpi ostateczne rozliczenie programów operacyjnych z lat 2004–2006

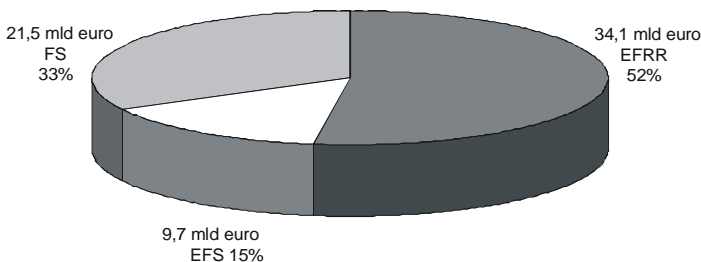
Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.mapadotacji.gov.pl

Najwięcej, bo 49,8 tys. projektów (56,2% ogółu) w Polsce służyło celom realizacji polityki strukturalnej w stosunku do rolnictwa i obszarów wiejskich (wsparcie EFOiGR na poziomie 4,5 mld zł). Znaczną część projektów dofinansowano także z EFRR (25,9 tys., tj. 29,3% ogółu, kwota dofinansowania 21,9 mld zł), którego celem jest zmniejszanie różnic między regionami i grupami społecznymi, oraz z EFS (8,6 tys. projektów, kwota dofinansowania 8,3 mld zł), którego najważniejsze obszary oddziaływania to: wspieranie zatrudnienia, polityka rynku pracy oraz walka z dyskryminacją na rynku pracy

Liczba i wysoka wartość realizowanych przez beneficjentów projektów przełożyła się na konkretne efekty w zakresie wzrostu gospodarczego kraju i poprawy jakości życia w Polsce widoczne we wszystkich regionach. Efekty realizacji projektów to nie tylko nowocześniejsza i bardziej drożna sieć komunikacyjna, ale także nowocześniejsza infrastruktura ochrony zdrowia oraz innowacyjne i coraz bardziej konkurencyjne na europejskim rynku polskie przedsiębiorstwa. Dzięki funduszom europejskim wykorzystano szansę na skuteczniejszą ochronę środowiska naturalnego, na wsparcie polskiej myśli naukowej i technicznej, a także poprawę warunków szkolnictwa i dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych. Fundusze unijne to szeroko rozumiana inwestycja w człowieka. W ramach efektywnego przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu wsparto 2,6 mln osób. Również około 700 tys. uczniów otrzymało unijne stypendia [NPR 2004–2006, 2009, s. 13].

REALIZACJA POLITYKI SPÓJNOŚCI W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2007–2013

Dla Polski na lata 2007–2013 na politykę spójności przewidziano z budżetu UE 67,3 mld euro (razem z rezerwą), a po uzupełnieniu o środki krajowe (11,86 mld euro – krajowe środki publiczne, około 6,4 mld euro – prywatne) wartość ta wzrasta do 85,56 mld euro. Podział środków między poszczególne fundusze przedstawia rys. 2.

Rysunek 2. Podział środków przeznaczonych na osiągnięcie celów wspólnotowej polityki strukturalnej w Polsce w latach 2007–2013

Polską strategię wydatkowania funduszy europejskich określa Narodowa Strategia Spójności 2007–2013 (oficjalna nazwa dokumentu to Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013). NSS jest wdrażana za pomocą sześciu programów sektorowych oraz szesnastu regionalnych programów operacyjnych (tabela 2).

Tabela 2. Podział środków UE pomiędzy poszczególne programy operacyjne na lata 2007–2013

Program*	Wartość w mld euro	% całości środków
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ) – współfinansowany z EFRR i FS	27,9	42
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG) – współfinansowany z EFRR	8,3	12
Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) – współfinansowany z EFS	9,7	14
Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW) – finansowany z EFRR	2,3	3
Program Operacyjny Pomoc Techniczna (PO PT) – finansowany z EFRR	0,5	1
16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) – finansowany z EFRR	16,6	25
Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EWT) – finansowany z EFRR	0,7	1

*Pozostałe środki finansowe w ramach obu funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności tworzą krajową rezerwę wykonania (2% wartości alokacji, czyli 1,3 mld euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [*Polska i jej fundusze*, 2009, s. 8].

Od początku uruchomienia programów realizowanych w ramach NSRO 2007–2013 do 30 czerwca 2010 roku podpisano z beneficjentami 36,7 tys. umów, a dofinansowanie UE wyniosło 101 mld zł. Najwięcej podpisano ich w województwie śląskim (3910), drugie miejsce pod tym względem zajęło województwo mazowieckie (3712), trzecie zaś wielkopolskie (3069). Najwyższe wsparcie UE uzyskały województwa: mazowieckie (15,9 mld zł), śląskie (12,5) oraz małopolskie (9,1). Najniższe wsparcie UE spośród województw Polski otrzymały: natomiast opolskie (2,1 mld zł), podlaskie (2,6) oraz lubuskie (2,9 mld zł) (tabela 3).

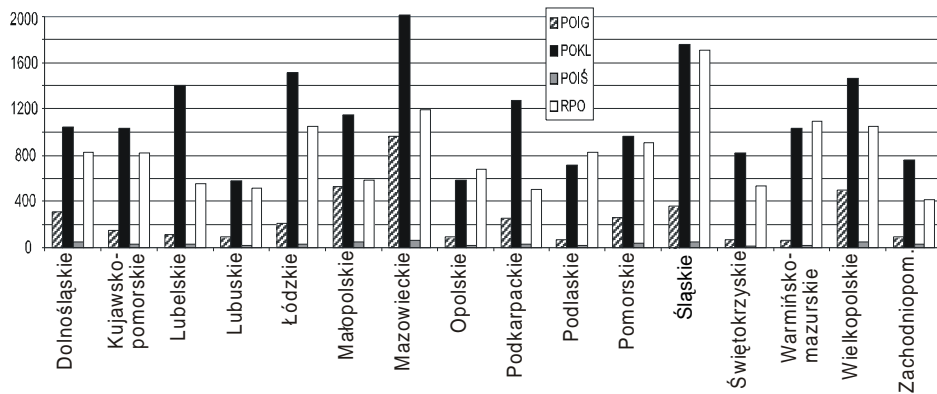
Tabela 3. Liczba podpisanych umów oraz wartość wsparcia finansowego UE dla województw Polski w perspektywie finansowej 2007–2013 (stan na dzień 30.06.2010)

Lp.	Województwo	Liczba podpisanych umów o dofinansowanie	Wartość wsparcia UE w mld zł	Wartość wsparcia UE na 1 mieszkańca w zł
1	2	3	4	5
1	Dolnośląskie	2244	6,9	2398.3
2	Kujawsko-pomorskie	2038	3,2	1556.5
3	Lubelskie	2618	3,7	1701.8

1	2	3	4	5
4	Lubuskie	1275	2,9	2930.9
5	Łódzkie	2271	4,8	1891.9
6	Małopolskie	2965	9,1	2756.7
7	Mazowieckie	3712	15,9	3053.8
8	Opolskie	1343	2.1	2074.3
9	Podkarpackie	2416	5.1	2424.3
10	Podlaskie	1336	2,6	2218.0
11	Pomorskie	2208	4,7	2115.6
12	Śląskie	3910	12,5	2681.9
13	Świętokrzyskie	1450	3.2	2477.4
14	Warmińsko-mazurskie	2203	3,7	2584.0
15	Wielkopolskie	3069	5,6	1658.9
16	Zachodniopomorskie	1315	4,1	2433.7
17	Polska ogółem	36692	101,5	2661.2

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.mapadotacji.gov.pl

Najwięcej umów o dofinansowanie środkami europejskimi podpisano w ramach programów Kapitał Ludzki i Regionalne Program Operacyjne (rys. 3.).

Rysunek 3. Liczba podpisanych umów o dofinansowanie w województwach Polski według programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007–2013 (stan na 30.06.2010)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.mapadotacji.gov.pl

Przodują pod tym względem województwa: mazowieckie (2007 POKL, 1195 RPO), śląskie (1757, 1703), łódzkie (1512, 1046) i wielkopolskie (1462, 1048). Ostatnie miejsca zajmują natomiast województwa: lubuskie (575 POKL, 520 RPO), opolskie (585, 675) oraz podlaskie (717, 832).

PODSUMOWANIE

Jedną z ważniejszych polityk Unii Europejskiej jest polityka spójności. Wraz z wstąpieniem do UE Polska stała się jej podmiotem, a napływ unijnych środków przyczynił się do przyspieszenia rozwoju kraju. W 2004 roku wartość PKB Polski na 1 mieszkańca stanowiła 50,6% średniej UE-27, w 2008 roku już 57,6%.

Ocena stopnia konwergencji Polski z UE obejmuje także wymiar terytorialny. Spośród polskich województw jedynie mazowieckie uzyskało w 2006 roku poziom PKB *per capita* powyżej 75% przeciętnej unijnej. Niewiele ponad połowę unijnej średniej osiągają województwa: dolnośląskie, śląskie, wielkopolskie, pomorskie. Najniższy poziom PKB na mieszkańca w stosunku do UE-27 posiadają województwa wschodniej Polski: lubelskie, podkarpackie oraz podlaskie [*Eurostat Yearbook*, 2009, ([http](http://))]. Z uwagi na niski poziom rozwoju wszystkie województwa otrzymują z UE znaczne fundusze na realizację polityki spójności. W ramach programów unijnych perspektywy finansowej 2004–2006, dofinansowanie w Polsce uzyskało 88,7 tys. projektów o wartości wkładu UE przekraczającej 58 mld zł. Najwięcej powstało ich w województwach: mazowieckim, śląskim i dolnośląskim. Najniższe wsparcie UE uzyskały natomiast województwa: opolskie, podlaskie i świętokrzyskie oraz lubuskie.

Od początku uruchomienia programów realizowanych w ramach NSRO 2007–2013 do 30 czerwca 2010 roku podpisano z beneficjentami 36,7 tys. umów, a dofinansowanie UE wyniosło 101 mld zł. Najwyższe wsparcie UE uzyskały województwa: mazowieckie, śląskie oraz małopolskie. Najniższe zaś: opolskie, podlaskie oraz lubuskie. Większość środków UE przeznaczana była w województwach na rozbudowę infrastruktury podstawowej, wsparcie dla sektora produkcyjnego oraz rozwój zasobów ludzkich.

W latach 2004–2008 większość województw zanotowała pozytywny wpływ funduszy unijnych na poziom ich rozwoju gospodarczego. W 2008 roku dodatkowy wzrost wskaźnika PKB na mieszkańca w stosunku do średniej krajowej wyniósł od 0,1 do 0,9%. Fundusze unijne złagodziły także proces zróżnicowania regionów. Poziom zróżnicowań międzyregionalnych, mierzony współczynnikiem zmienności PKB na mieszkańca, który wzrósł o około 3% w okresie 2004–2008, bez udziału środków unijnych byłby wyższy o 0,5% [*Polska. Raport Strategiczny 2009*, ([http](http://))]

Znaczenie środków pomocowych Wspólnoty dla spójności polskich województw jest więc bardzo istotne.

LITERATURA

- Bajko Z., Józwick B., 2007, *Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności w Polsce na lata 2007–2013*, Wyd. KUL, Lublin.
- Duczowska-Piasecka M., (red.), 2009, *Unia Europejska – organizacja – funkcjonowanie – korzyści*, ALMAMER WSE, Warszawa.

- Grabowski T., 2008, *Unia Europejska-mechanizmy integracji gospodarczej*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń.
- Ładysz J., 2008, *Polityka strukturalna Polski i Unii Europejskiej*, PWE, Warszawa.
- Musiałkowska I., 2009, *Wykorzystanie funduszy strukturalnych w Polsce po 2004 roku*, [w:] *Polska pięć lat w Unii Europejskiej*, red. S. Konopacki, Wyd. Ibidem, Łódź.
- Polska i jej fundusze*, 2009, MRR, Warszawa.
- Narodowy Plan Rozwoju 2004–2006*, 2009, MRR, Warszawa.
- Pietrzyk I., 2002, *Polityka regionalna Unii Europejskiej i regiony w państwach członkowskich*, PWN, Warszawa.
- <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/> (stan na dzień 25.08.2010).
- <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/> (stan na dzień 20.08.2010).
- <http://www.mapadotacji.gov.pl/> (stan na dzień 25.08.2010).
- Polska. Raport Strategiczny 2009. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia*, MRR, <http://www.mrr.gov.pl/> (stan na dzień 30,08,2010).

Streszczenie

W pracy przedstawiono skalę i zakres pomocy finansowej Unii Europejskiej dla polskich regionów w perspektywie finansowej 2004–2006 oraz w pierwszych latach 2007–2013. Środki z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności UE mają kluczowe znaczenie dla rozwoju infrastruktury transportowej, środowiskowej, kulturowej, zdrowotnej oraz dla działań nakierowanych na poprawę sytuacji na rynku pracy. Stwarzają więc dużą szansę dla spójności społeczno-gospodarczej polskich regionów. Po przeprowadzonych badaniach okazało się jednak, że większość środków UE trafia do „najbogatszych” województw, co w konsekwencji zwiększa dystans rozwojowy w stosunku do biedniejszych województw Polski wschodniej i nie sprzyja spójności polskich regionów.

The Importance of European Union Aid Funds for Socio-Economic Cohesion of the Polish Regions

Summary

The paper presents the scale and scope of European Union financial aid for the Polish regions in the financial perspective 2004–2006 and the first years of period 2007–2013. Financial resources of the EU Structural Funds and Cohesion Fund are crucial to the development of transport infrastructure, of environment, culture, healthcare, and for activities aimed at improving the situation on the labour market. They offer a great chance for economic and social cohesion of the Polish regions. After studies it appeared that the majority of EU funds goes to the “richest” voivodships, which in turn increases the development gap in relation to the poorer eastern Polish provinces and does not lead to the cohesion of the Polish regions.